

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ

52-1

Brno 2011

PŘEHLED VÝZKUMŮ

Recenzovaný časopis
Peer-reviewed journal

Ročník 52
Volume 52

Číslo 1
Issue 1

Předseda redakční rady
Head of editorial board

Pavel Kouřil

Redakční rada
Editorial Board

Herwig Friesinger, Václav Furmánek, Janusz K. Kozłowski,
Alexander Ruttikay, Jiří A. Svoboda, Jaroslav Tejral, Ladislav Veliačik

Odpovědný redaktor
Editor in chief

Petr Škrdla

Výkonná redakce
Assistant Editors

Jiří Juchelka, Soňa Klanicová, Olga Lečbychová, Marián Mazuch,
Ladislav Nejman, Rudolf Procházka, Stanislav Stuchlík, Lubomír Šebela

Technická redakce, sazba
Technical Editors, typography

Pavel Jansa

Software
Software

Spencer Kimball, Peter Mattis, GIMP Development Team 2008: GNU
Image Manipulation Program, 2.6.1
GRASS Development Team 2008: Geographic Resources Analysis
Support System, 6.3.0
Kolektiv autorů 2008: Inkscape, 0.46
Kolektiv autorů 2005: L^AT_EX 2_ε

Fotografie na obálce
Adresa redakce
Adress

Skleněné korále z pohřebiště v Příboře. Viz obr. 18 na s. 90

Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i.
Královopolská 147
612 00 Brno
IČ: 68081758
E-mail: pv@iabrno.cz
Internet: <http://www.iabrno.cz>

Tisk
Print

Azu design s.r.o.
Bayerova 805/40
602 00 Brno

ISSN 1211-7250

MK ČR E 18648

Vychází dvakrát ročně

Vydáno v Brně roku 2011

Náklad 450 kusů

Časopis je na seznamu neimpaktovaných recenzovaných periodik vydávaných v ČR.

Copyright ©2011 Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i. and the authors.

dříve prokázáno geofyzikálním měřením (Milo, Kazdová 2008).

Ze vzorku zvířecí kosti z hrobové jámy kultury se zvoncovitými poháry (H27), která narušila stavební jámu kultury s LnK (objekt č. 803), bylo získáno radiokarbonové datum Poz-38793 Tesetice Y6-4g-V291: 6 210±40 BP (Poznan Radiocarbon Laboratory; prof. T. Goslar; obr. 7). Kost je tak datována do období kultury s LnK a pravděpodobně se do zásepů hrobové jámy dostala vlivem postdepozičních procesů.

Realizace terénního výzkumu a jeho další zpracování je finančně podporováno výzkumným záměrem MSM0021622427 a grantu GDČR 404-09-H020 Moravskoslezská škola doktorandských studií II. Dílčí náklady byly hrazeny z Operačního programu – Vzdělávání pro konkurenceschopnost – Vzdělávání v moderních metodách archeologické praxe (reg. číslo CZ.1.07/2.3.00/09.0187).

Ivana Vostrovská, Eliška Kazdová, Martin Kuča,
František Trampota, Jan Kolář

Literatura

Bronk-Ramsey, C. 2010: *OxCal Program V4.1.5, Radiocarbon Accelerator Unit*. University of Oxford.

Kuča, M., Trampota, F., Kazdová, E., Prokeš, L., Petřík, J., Kolář, J., Fajkošová, Z. 2010: Kyjovice (okr. Znojmo). *Přehled výzkumů* 51, 315–318.

Milo, P., Kazdová, E. 2008: Geofyzikální prospekce na lokalitě Těšetice-Kyjovice „Sutny“. In: Cheben, I. (ed.): *Otázky neolitu a eneolitu našich krajín 2007*. Nitra: Archeologický ústav SAV, 177–189.

Reimer, P. J., Bailli, M.G.L., Bard, E., Bayliss, J.W., Beck, A., Blackwell, P.G., Bronk Ramsey, C., Buck, C.E., Burr, G.S., Edwards, G.S., Friedrich, M., Grootes, P.M., Guilderson, T.P., Hajdas, I., Newton, T.J., Hogg, A.G., Hughen, K.A., Kaiser, K.F., Krombet, B., Mc Cormac, F.G., Manning, S.W., Reimer, R.W., Richards, D.A., Southon, J.R., Talamo, S., Turney, C.S.M., van der Plicht, J., Weyhenmeyer, C.E. 2009: INTCAL09 and MARINE09 radiocarbon age calibration curve, 0–50,000 years cal BP. *Radiocarbon*, Vol 51, Nr. 4, 1111–1150.

Resumé

Kyjovice (Znojmo Dist). Neolithic. LBK, Lengyel culture. Systematical excavation.

LITOVEL (K. Ú. CHOŘELICE, OKR. OLMOUC)

„Nad hliníkem“. LnK (?), MMK. Sídliště. Povrchový sběr.

Lokalizace lokality v souřadnicích po jejím obvodu: X = 1 110 815; Y = 558 460; X = 1 111 070; Y = 558 606; X = 1 111 315; Y = 558 352; X = 1 111 075; Y = 558 185.

Během archeologické prospekce, prováděné metodou povrchového sběru, byla v trati „Nad hliníkem“ objevena

lokalita, která patrně nebyla dosud známa. Z nalezené keramiky náleží 5 ks malých fragmentů do období MMK. Dále 1 ks by bylo možno s určitou mírou pravděpodobnosti datovat do období LnK, 30 ks jiných fragmentů by mohlo náležet současně do výše uvedené jedné či druhé fáze neolitu. Zbylých 10 ks zlomků keramiky je datovatelných rámcově do pravěku. Dále bylo nalezeno 34 ks štípané industrie, a to převážně úštěpů z různých materiálů, přičemž převažuje baltský pazourek. 3 ks nástrojů jsou čepelky a 1 ks patrně fragment šípky.

Za laskavou konzultaci děkuji paní Mgr. Pavlíně Kalábkové, Ph.D.

Karel Faltýnek

Resumé

Litovel (Kat. Chořelice, Bez. Olomouc). LBK (?), MBK. Siedlung. Oberflächensammlung.

LITOVEL (K. Ú. NASOBŮRKY, OKR. OLMOUC)

MMK. Sídliště. Povrchový sběr.

Lokalizace: plocha mezi body: X = 1 109 676; Y = 559 340; X = 1 109 805; Y = 559 277; X = 1 110 068; Y = 559 581; X = 1 109 954; Y = 559 703.

Během jarních měsíců roku 2010 byla prováděna archeologická prospekce, a to metodou povrchového sběru. V jihovýchodní části katastru obce Nasobůrky, těsně při železniční trati, byla objevena polykulturní lokalita (viz též kapitola Doba bronzová, Doba železná). Z množství nalezené keramiky bylo 20 zlomků možno rámcově datovat do období MMK. Šlo o okraje a výduti z různě velkých nádob.

Za laskavou konzultaci děkuji paní Mgr. Pavlíně Kalábkové, Ph.D.

Karel Faltýnek

Resumé

Litovel (Kat. Nasobůrky, Bez. Olomouc). MBK. Siedlung. Oberflächensammlung.

LUDMÍROV (K. Ú. MILKOV NA MORAVĚ, OKR. PROSTĚJOV)

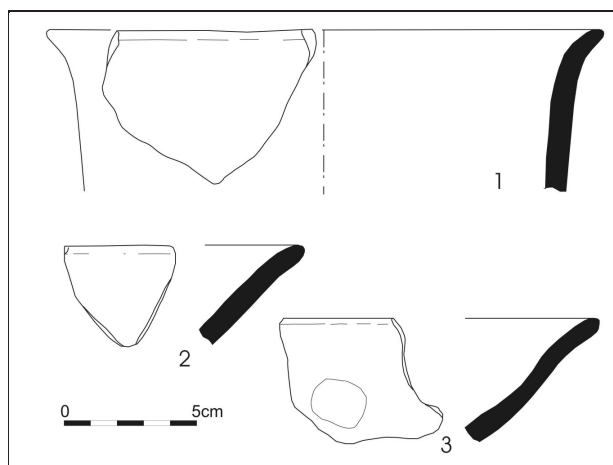
Neolit, eneolit. Ojedinelé nálezy. Povrchový sběr.

Lokalizace: okolí bodu v okruhu 100 m: X = 1 111 880; Y = 572 907 (S-JTSK).

Během archeologické prospekce, prováděné metodou povrchového sběru, byla na poli v JV části katastru Milkov nalezena rohovcová čepelka. Artefakt je 3,5 cm dlouhý a 1,4 cm široký. V blízkém okolí byl dále nalezen rohovcový úštěp. Oba předměty lze rámcově datovat do období neolitu, eneolitu. Keramické zlomky, pomocí nichž by mohla být datace zpřesněna, nalezeny nebyly.

Za laskavou konzultaci děkuji paní Mgr. Pavlíně Kalábkové, Ph.D.

Karel Faltýnek

Obr. 8. Mutěnice-Hraničky (okr. Hodonín). Zlomky keramiky z objektu.

Fig. 8. Mutěnice-Hraničky (Hodonín Dist.). Selected ceramic.

Resumé

Ludmírov (Kat. Milkov na Moravě, Bez. Prostějov). Neolithikum-Äneolithikum. Einzelfund. Oberflächensammlung.

MUTĚNICE (OKR. HODONÍN)

„Hraničky“. MMK. Sídliště. Záchranný výzkum.

Dne 22. 9. 2008 se podařilo v rámci archeologického dozoru při stavbě kompostovací jednotky a sběrného dvoru na skládce Mutěnice v polní trati Hraničky objevit a zdokumentovat spodní část zahloubeného sídlištního objektu. Objekt leží na souřadnici 48°54'8.22"N a 17°0'13.915"E (WGS-84). Na základě rozboru nepočteného souboru keramiky lze připsat objevenou spodní část jámy období kultury s MMK (obr. 8). Jedná se o novou archeologickou lokalitu na katastru obce Mutěnice.

František Kostrouch

Resumé

Mutěnice (Bez. Hodonín). „Hraničky“. MBK. Siedlung. Rettungsgrabung.

NÁMĚŠŤ NA HANÉ (OKR. OLMOUC)

Nádražní ulice č.p. 334, LnK. Sídliště. Povrchový sběr.

Městys Náměšť na Hané je situován 14 km západním směrem od Olomouce. Jeho intravilán se rozkládá na obou březích říčky Šumice a jejího pravostranného přítoku Baběnce. Z geomorfologického hlediska se obec nachází na rozhraní Bouzovské vrchoviny a Blatské nivy. V souvislosti s budováním plynovodní přípojky v prostoru před domem č.p. 334 v Nádražní ulici, parc. č. 420 byl nalezen soubor zlomků keramiky, který je v současné době v držení majitelů nemovitosti rodiny Pešátových. Na zahradě jejich domu došlo již v roce 2005 k nálezům dvou nádob ze střední doby hradištní (Šmíd 2010, 53–54). Lokalita je situována při východním úpatí zámeckého kopce, ná-

roží Nádražní ulice a alejové cesty k zámku. Místo nálezů lze identifikovat na mapovém listu ZM ČR 1:10 000, list 24-22-17, v okolí bodu o souřadnicích 30 mm od Z s.č. a 310 mm od J s.č. Nadmořská výška nálezové polohy se pohybuje okolo 250 m. Lokalita se nachází na pravém břehu potoka Šumice. Dle ústního sdělení byla keramika nalezena v úrovni zhruba 1 m pod současným povrchem. Další bližší okolnosti nálezů postrádáme.

Nový soubor zlomků keramiky čítá celkem 20 kusů. Z pohledu relativní chronologie lze nalezenou kolekci keramiky z Náměště rozdělit na dvě části. Několik keramických zlomků lze jednoznačně spojit se starším stupněm kultury s lineární keramikou. Patrně nejvýraznější nalezený exemplář hlásící se k počátečním fázím vývoje této kultury představuje větší fragment dvojkónické nádoby s odsazeným vzhůru vytaženým okrajem. Na maximální výduti je umístěn drobný oválný plastický výčnělek, z kterého na obě strany vybíhá motiv spirály provedený jednodlinkou o šířce 0,04 mm (obr. 9: 1). Ke starší části souboru se hlásí rovněž dva okraje hlubokých kónických mís (obr. 10: 1, 3) či zloмок výduti zdobené šikmo kladenými prstovými vrypy (obr. 11: 4). Keramický materiál je částečně bahnitý, patrný je i vyšší podíl organických přísad. V případě této části souboru se lze přiklonit k datování do staršího I. stupně, fáze Ib LnK (Tichý 1960).

K mladší části souboru keramiky lze přiřadit zloмок okraje globulární nádoby zdobený dvěma horizontálními liniemi, na kterých je umístěna notová značka (obr. 10: 2). Na zlomku jedné výduti je pravidelná kruhová notová značka umístěna rovněž přímo na linii (obr. 10: 6). Ve dvou případech jsou notové značky nepravidelného tvaru umístěny samostatně na konci rytých linií (obr. 10: 2, 4). Tyto zlomky lze spojit s mladším II. stupněm LnK.

Ve výzdobě keramiky v rámci celého souboru převažuje rytý lineární ornament. V ornamentice se dále vyskytnou nehtové vrypy (obr. 11: 1). V jednom případě byl zastoupen plastický prožlábnutý výčnělek doplněný po stranách výraznými oválnými důlky a jeden kus několikanásobně rozeklaného výčnělku. Jeden okraj byl zdoben kombinací plastické výzdoby doplněné obvodovým pásem prstových vrypů a pásem vedeným šikmo od plastického výčnělku (obr. 9: 3). Dekor prstových vrypů se vyskytuje i na dalším zlomku výduti silnostěnné nádoby (obr. 11: 3). Soubor doplňuje horizontální ucho odlomené od nádoby (obr. 10: 5). V úpravě povrchu keramiky se v několika případech objevuje tuhování. V případě dvou jedinců pak bylo tuhování aplikováno vně i uvnitř nádoby (obr. 10: 2, 4).

Doklady nejstaršího neolitického osídlení reprezentované kulturou s lineární keramikou jsou z katastru městyse známy i z dalších poloh. Jde především o lokalitu ve východní části obce zvané Biskupství, kde se osídlení váže na levobřežní terasu říčky Šumice. Stopy LnK osídlení pocházejí i ze samotného centra obce z náměstí T. G. M, dále z polohy Padělky za Biskupstvím či Valník (Šmíd 2010).

Příspěvek vznikl za podpory projektu „Moravsko-slezská škola archeologických doktorandských studií II“ GAČR 404-09-H020.

Zdeněk Schenk, Tomáš Přidal